

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«Розвиток аграрної галузі
та впровадження наукових досліджень
у виробництво»
(16-18 жовтня 2019 року)

Миколаїв

2019

УДК 63:001.1:338.432

Р64

Конференцію зареєстровано в УкрІНТЕІ (посвідчення № 27 від 23.01.2019 р).

Редакційна колегія:

Дробитько А. В. – канд. с.-г. наук, доцент
Гамаюнова В. В. – д-р с.-г. наук, професор
Федорчук М. І. – д-р с.-г. наук, професор
Антипова Л. К. – д-р с.-г. наук, професор
Чорний С. Г. – д-р с.-г. наук, професор
Кузьома В. В. – канд. екон. наук, доцент
Панфілова А. В. – канд. с.-г. наук, доцент

Розвиток аграрної галузі та впровадження наукових досліджень у виробництво : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 16 – 18 жовтня 2019 р., м. Миколаїв. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – 158 с.

У збірнику публікуються матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток аграрної галузі та впровадження наукових досліджень у виробництво», яка відбулася 16-18 жовтня 2019 р. на базі Миколаївського національного аграрного університету.

Робота конференції проходила за напрямками: сучасні підходи до впровадження новітніх технологічних прийомів вирощування зернових, зернобобових та технічних культур у виробництво; інноваційні технології вирощування овочевих та плодкових культур, впровадження їх у виробництво; актуальні питання екологізації землеробської галузі та якості продукції рослинництва; сучасний стан родючості ґрунтів, їх збереження і відтворення.

Зміст матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції є точкою зору авторів та не обов'язково відображає офіційну позицію організаційного комітету конференції.

Український проект бізнес-розвитку плодоовочівництва (UHBDP) фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, реалізується та співфінансується Менонітською Асоціацією Економічного Розвитку (MEDA). MEDA співпрацює з Ізраїльським агентством міжнародного співробітництва (MASHAV) та міжнародними сервісними компаніями з метою надання технічної підтримки.

Ukraine Horticulture Business Development Project (UHBDP) is funded by Global Affairs Canada (GAC), co-financed and implemented by Mennonite Economic Development Associates (MEDA). MEDA has partnered with Israel's Agency for International Development Cooperation (MASHAV) and international service providers to deliver technical assistance.

УДК 631.671.1: 631.675.2

СУЧАСНИЙ СТАН РОДЮЧОСТІ ЗРОШУВАНИХ ҐРУНТІВ ПРИМОРСЬКИХ НИЗИН ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Ладичук Д. О., канд. с.-г. наук
ДВНЗ "Херсонський державний аграрний університет"

Сьогодні більшість зрошуваних ландшафтів Херсонської області знаходяться в нестійкому та критичному стані свого розвитку. Ґрунти, які є індикатором еволюції та розвитку ландшафтів, поступово втрачають природну родючість, важливість якої важко переоцінити, бо саме Ґрунти виступають в якості основного знаряддя та засобу існування держави.

Природна родючість темно-каштанових Ґрунтів та чорноземів південних (основний Ґрунтовий фонд півдня України) не забезпечує без зрошення отримання високих урожаїв сільськогосподарських культур. Але нераціональне зрошення веде до виникнення негативних процесів.

Антропогенне навантаження на зрошувані Ґрунти вже тривалий час перевищує допустимі межі і веде до деградації Ґрунтів. На території Херсонської області площа засолених Ґрунтів складає майже 300,0 тис га, що становить 70,6% в обсязі поливних земель, а площа вторинно солонцюватих Ґрунтів складає 395, 4 тис га (93,0%). Крім цього, прогресуючими процесами регіонального підтоплення на Херсонщині охоплені майже 70% територій.

Ці негативні процеси значним чином впливають на родючість досліджуваних Ґрунтів. За період 2006-2018 рр. на території приморських низин Херсонської області відзначено зниження загального вмісту гумусу в орних землях на 0,17 %, а це зниження ресурсу родючості на 1,8 ц/га зернових одиниць та щорічний недобір урожаю близько 23-25 тис тонн зерна.

Порушення факторів Ґрунтоутворення при антропогенному впливі приводить до зміни складу, властивостей та функціонування Ґрунтів майже до зміни основних типологічних особливостей і родючості досліджуваних Ґрунтів. Це вимагає сьогодні розроблення та впровадження нових систем господарювання, особливо на зрошуваних Ґрунтах.

На формування водно – сольового режиму сучасного Ґрунтового покриву приморських низин в зоні інтенсивного зрошення впливають наступні антропогенні фактори.

1. Надходження солей в Ґрунти при поливі дніпровською водою та водою з основного неогенового горизонту підвищеної мінералізації ("місцеве" зрошення). Дніпровська вода, що використовується для зрошення є слаболужною, має II клас щодо небезпеки вторинного осолонцювання та підлуження Ґрунтів і потребує поліпшення (внесення від 0,18 до 0,27 т гіпсу на 1000 м³ води).

2. Проведення хімічної меліорації. Але останнім часом обсяги робіт щодо поліпшення стану Ґрунтів значно зменшились. Зрошувані Ґрунти орного шару переважно слабо- та середньосолонцюваті.

3. Втрати зрошувальних вод з каналів, несправних трубопроводів, тимчасових зрошувачів. Але створений за рахунок фільтраційних втрат шар ґрунтових вод може бути використаний як додаткове джерело зрошення на цьому масиві.

Встановлена економія при використанні ґрунтових вод для зрошення в межах 200-350 м³/га за вегетаційний період для зерно-кормової сівозміни.

Процеси вторинного засолення ґрунтів при застосуванні ґрунтових вод для зрошення не виявлені. Полив як ґрунтовими, так і зрошувальною водою може привести в цій зоні тільки до вторинного осолонцювання ґрунтів. Внесення кальційвмістних меліорантів в орний шар (0–25 см) потрібне на зрошуваних землях приморських низин незалежно від ступеню засолення ґрунтів, нормою 4,1 - 4,5 т/га (для гіпсу).

Відновлення деградованих ґрунтів в своїй основі може бути реалізоване лише за умов прийняття відповідних рішень на найвищому державному рівні, оскільки це змушує докорінно змінити систему господарювання за багатьма напрямками, і зниження антропогенного (факторного) впливу в найкоротші терміни є неможливим.

УДК: 631.416.9

ХАРАКТЕРИСТИКА ҐРУНТІВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА ВМІСТОМ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ

Мельник М. А., канд. с.-г. наук
Шевченко В. М.

ДУ ХФ «Інститут охорони ґрунтів України»

Морозов О. В., д-р с.-г. наук, професор,

Морозов В. В., канд. с.-г. наук, доцент

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

Для забезпечення оптимального режиму живлення та отримання високого та якісного врожаю, окрім макроелементів, необхідні також і мікроелементи, і серед них, перш за все такі, як бор, мідь, марганець, цинк, кобальт, молібден.

Мікроелементи, будучі складовою частиною ферментів, прискорюють розвиток рослин, досягання насіння, підвищують стійкість рослин до несприятливих умов зовнішнього середовища (нестача вологи в ґрунті, високі й низькі температури) та низки бактеріальних і грибкових захворювань. Нестача мікроелементів у живленні рослин іноді проявляється досить різко, що веде до їх захворювання та зниження продуктивності.

Агрохімічні дослідження по умісту мікроелементів в ґрунтах Херсонської Ступень забезпеченості ґрунтів Херсонської області рухомими сполуками мікроелементів має наступний характер: